

בת הרב

אירית סלע גבורי

היום כמעט חלף, השמש עמדה כבר לשקוע, אורה מרצד על חורבות בית הכנסת, ולרגע שוב כאילו אחזה בו האש. והרב, הבוהה בחלון, מזדקף לרגע, צועק צעקה גדולה. הוא יוצא מהבית וצועק: "יהודי, יהודי!" הוא רץ, מדדה, וצועק: "יהודים, יש מניין!", גברים יוצאים וממהרים אחריו. הם פונים אל חורבות בית הכנסת, שם עומדת דמות מכוסה בשמיכה. הדמות נעה על מקומה קדימה ואחורה, מתפללת חרישית.

"יתגדל ויתקדש", מרים הרב את קולו, וכולם ממהרים ומחרים אחריו, "יתגדל ויתקדש שמייה רבא..." הרב חוזר לחדרו כשעל פניו נסוך חיוך של רוגע. אל הבית חומקת דמות ושמיכה בידה, היא ממהרת להניח אותה בפינת החדר: "שב אבא ואכין לך כוס תה חם".

היא מביטה אל פמוטי השבת שעל השידה וממלמלת לעצמה: "סליחה, הייתי מוכרחה..."

הרב הזקן עמד מול החלון, כמו בכל בוקר מאז שחזרו אל הכפר. הוא עוטה את טליתו, עומד כפוף, מתנדנד וממלמל בקול בוכה: "איך אוכל לעצום את עיניי, ולא הקמנו מניין, ולא התפללנו לעילוי נשמתם של אחינו ואחיותינו שאבדו בידי המרצחים. ערב ראש השנה החדשה מתקרב, והריסות בית הכנסת השרוף זועקות למרומים".

כל דמות שהתקרבה בשביל המוביל אל הכפר עוררה אותו להרים צעקה: "יהודי הוא, חנה'לה? יהודי הוא? עשירי למניין?" "לא", הייתה עונה, "לא אבא", ובשקט הייתה מוסיפה – "אין יהודים יותר. מי נשאר? רק אלה שהמרצחים יימח שמם, נזקקו להם, בעלי התפקידים..."

הלילה ירד, והרב הזקן מסרב להיכנס למיטה לשנת לילה, הוא ממשיך להישען על אדן החלון, ועיניו נשואות אל הדרך המוארת בעששיות.

לפנות בוקר גוברת עליו העייפות, והוא נרדם כשראשו נשען על הקיר. חנה'לה מכסה אותו בשמיכה ומתבוננת בו בתוגה.

